

BISERICA SI SCOALA

REVISTA BISERICESCA, SCOLARA, LITERARA SI ECONOMICA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACTIA SI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraş şi judeţ: 266.

Nr. 2423/1926.

Ordin Circular

Către Prea Cucernicii Protopopi Eparhiali.

— Inființarea Fondului Milelor —

Fapta creștină este cea mai grăitoare dovadă a credinței creștine. Biserica noastră ortodoxă din cele mai vechi timpuri și până azi atât în mod independent, cât și în colaborare cu alți factori chemați, a contribuit în cea mai largă măsură la ajutorarea celor nevoiași și avizați la ajutorul creștinesc.

Niciodată nu s-a simțit însă mai mult decât astăzi necesitatea ocrotirii sociale prin biserică. Glasul celor flămânzi, lipsiți de haine și bolnavi strigă către noi cari ne lăudăm cu creștinismul nostru. Cuvine-se deci a ne aduce aminte de cuvintele Mântuitorului: „Intrucât ați făcut unuia dintr'acești frați ai Mei prea mici, Mie ați făcut (Matei 25 v. 40). Aceste cuvinte cer imperios să trecem la fapte, căci ne-ar mostra conștiința mai ales pe noi cei din aceste ținuturi bogate ale Aradului și Banatului să știm că avem printre noi frați cari suferă. Ne-ar mostra cugetul să știm că n-am ajutat pe săracul căruia i-a murit cineva și nu are cheltueli de înmormântare, că nu am ajutat pe bolnavi mergând cu ajutor la dâșii, că săracul a trecut peste o mare nenorocire în gospodărie și nu l-am ajutat, că cineva e flămând, gol și insetat și nu i-am ajutat.

În scopul îndeplinirii acestor fapte ale îndurării trupești impuse și de art. 52 lit. d. și e din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe se cere fără amânare să intrăm în acțiune. Să ținem seama de cuvintele înțeleptului Solomon: nu zice: du-te și să te întorci

și mâne îți voi da, *putând tu a face bine, că nu știi ce va aduce ziua ce vine* „(Prov. 3. v. 28). Dați milostenie din cece aveți și atunci toate ale voastre vor fi curate” zice Mântuitorul (Luca 11 v. 41).

În consecință decretăm:

1. Inființarea fondului central al milelor la sediul Consiliului eparhial, cu scopul de a înființa mese pentru săraci, cămine și orfelinate ori cel puțin de a ajuta pe cele existente din eparhie, precum și de a ajuta mai efectiv când fondurile parohiale nu satisfac pe cei ne ajuto-rați.

În scopul acesta dispunem facerea unei colecte pe teritoriul eparhiei invitând onorata preoțime să înceapă imediat acțiunea, înaintând la Cassieria Consiliului Central sumele intrate.

Fondul central al milelor, pe lângă colecta ce se inițiază la început, se sporește din aceste resurse:

- din prevederile anuale bugetare ale Eparhiei.
- din dăruiri și legate testamentare din partea credincioșilor.
- din venitele serbărilor ce se vor aranja spre acest scop.
- din discul ce se va purta în bisericile eparhiale în ziua Înălțării Sf. Cruci.
- Subvenții dela comunele politice, stat și județ.

2. Inființarea în fiecare parohie a fondului milelor pentru trebuințele parohiale, în parohiile unde încă nu s-ar fi înființat.

„Fondul parohial al milelor” se-va spori din următoarele resurse:

- din prevederile bugetare anuale.
- din dăruiri benevole ale enoriașilor.

c) din răscumpărarea pomenilor și cununilor la înmormântări.

d) din răscumpărarea felicitărilor de ziua onomastică.

e) din venitul serbărilor și petrecerilor anume aranjate spre acest scop.

f) din ofrandele ce se vor face în acest scop la cununii, botezuri, și petreceri, și la sfințiri de biserici.

g) din veniturile discului (tasului) ce se va purta în acest scop în ziua I. de Crăciun, Paști și Rusalii.

h) din eventuale subvenții dela comuna politică și alte instituțiuni.

Ținem a sublinia încă odată lipsa cea mare a fapturii creștine ca, văzând bunăoară sectarii acțiunea noastră, să se îndemne a reveni la dreapta credință, iar pe de altă parte pe calea aceasta să se arate prin fapte biruința Crucii asupra Credincioșilor noștri, căroră din inimă curată le trimitem arhierescă binecuvântare.

Arad, la 10 Iunie 1926.

(ss) *Dr. Grigorie Gh. Comșa*

Episcop.

Sfințirea Bisericii din Căpruța și vizitații canonice.

Sfințirile de biserică cu Arhiepiscopul și vizitațiile Sale canonice sunt la noi nu numai serbători cu fasturi de mare cinste, ci și prilejuri de reviriment, de adevărat renesans sufletesc atât pentru credincioși, cât și pentru preoțimea însăși. E de prisos a spune, că aceasta se datorește mai ales faptului, că Preasfântul Părinte *Grigorie* al Aradului, ca scriitor și orator distins bisericesc este la înălțime în a alege, potrivit, lămurii și îmbracă adevărurile credinței, și în a le rosti cu putere de apostol și creștin adevărat.

Deastădată a îndeplinit P. S. Sa sfințirea Bisericii din *Căpruța* din tractul *Radnei*, o comună situată în strimtoarea văii Mureșului, iar vizitațiile canonice le-a îndeplinit în parohiile vecine de pe ambele țărmuri ale Mureșului. În acest scop pleacă cu automobilul Sâmbătă la 12 Iunie ora 1 d. a. având în suită pe consilierul *Mihail Păcățian*, pe profesorul *Dr. Iustin Suciu* și pe referentul *Ioan Cloara*, iar dela *Radna* și pe protoiereul tractului *Procoplu Givulescu*. Dela cetatea Șoimoșului drumul se preface în cale de promenadă, ce șerpuește dalungul Mureșului, sub umbra pădurilor.

Către 3 ore, după o cotitură de deal deodată răsare lângă drum înaintea Mirelui, în mărișoara ei înfățișare, biserica cea nouă din *Căpruța*, zidită la poala colinei, cu turnul aproape la un nivel de înălțime cu biserica veche de lemn de pe colină. O biserică în stil roman bizantin, ce a costat pe credincioșii de acolo, în număr de 757, nouă sute de mii de lei.

După o scurtă vizită la casa inimosului părinte *Dimitrie Maci*, P. S. Sa își continuă drumul cu suita în comunele cele mai aproape, îndosite între munți. În *Dumbrăvița* se oprește în fața școlii confesionale, unde este aranjată modesta capelă a credincioșilor. În curtea ei este întimpinat de popor cu prapori, și bineventat de primar, iar în ușa capelei de preot. Un băețel de 6 ani deșteptul *Dodă* al preotului întinde P. S. S. un buchet de flori. În capelă Arhipăstorul după rostirea în genunchi a rugăciunii de deslegare ascultă raportul avântat al inteligentului administrator-învățător *Romul Ștefan Muntean*, din care rezultă, că parohia numără 196 familii cu 884 membrii și că comuna are și uniți, de vr'o 40 ani încoace, precum și bapțiști, 18 familii cu 63 membri. Roagă pe Arhiepiscopul de a interveni pentru un ajutor la zidirea unei biserici noi. P. S. Sa promite tot sprijinul cerut pentru a li aduce mângâiere pentru nenorocirea că li-s'a ars biserica veche, și într'o cuvântare frumoasă arată mijloacele de a lucra binele, anume prin cuvânt, faptă și așezământul Bisericii.

Dealci depărtându-se P. S. Sa între aclamările poporului, trece în comuna *Groși* și coboară în fața bisericeții vechi de lemn, și cu pictură din secolul al 18-lea a credincioșilor noștri, unde este deasemenea așteptat de popor, cu tot zorul de lucru la schimbarea spre bine a vremii. Și aici, după rostirea sonoră a rugăciunii de deslegare și după raportul blândului preot *Petru Ciongradi*, din care reiasă, că comuna numără 865 membri, toți dreptcredincioși și că sunt în pregătire de biserică nouă, Arhipăstorul ține o cuvântare caldă; laudă unitatea de credință a credincioșilor, cu care sunt pildă comunei învecinate. Li sfătuește să aibă dorința de a se învăța tot mai mult în ale credinței, ca să poată fi de folos și altora mai ales în familie, să fie mulțamiți cu puținul, ce li dă soarta și arătând câte jertfe au adus creștinii până ce au adus crucea la biruință, să stăruie și ei a se îngriji pentru sf. Biserică și pentru muncitorii ei. După cercetarea părintelui la casa parohială, P. S. Sa cu suita reîntoarce între aclamațiile poporului la *Căpruța*, unde descinde la casa părintelui *D. Maci*.

Către seară membrii suitei pleacă spre bisericeța veche de lemn din deal și săvârșind acolo Vecernia mică, mută cu procesiune sfintele în biserica nouă, unde îndeplinesc Vecernia și Utrenia, priveghierea prescrisă, în asistența poporului.

Interiorul bisericii este plăcut și acustic, destul de înalt, cu un iconostas imitație al celui al catedralei din Arad, numai că în proporții mici, și cu fețe mai expresive, zugrăvite de către elevii români ai pic-

torului Fr. Balla din Arad. Îndeosebi impune, la tronul Născătoarei, icoana Maicii Dlui cu copilul Isus în brațe, având idealizarea și vioiciunea, ce numai artist desăvârșit ca dl Balla a putut-o da.

A doua zi Duminecă la 13 Iunie 8 ore și jumătate coboară Arhiepiscopul în fața curții bisericești și este întâmpinat de către un mare sobor preoțesc din 12 preoți și un diacon, înbrăcați în ornate. Aceștia erau: P. C. Sa protosinghelul *Dr. Iustin I. Suci*, protoiereii *Procopiu Givulescu*, *Fabriciu Manuila*, *Mihail Păcățianu*, preoții *Ioan Popescu* din Pecica, *Iosif Popovici* și *Terentie Ciorogariu* din Bărzava, *Ioan Evuțian* din Odvoș, *Ioan Tomuța* din Pârnești, *Ioan Mursa* din Batuța, *Petru Ciongradi* din Groși, *Romul Ștefan Muntean* din Dumbravița și diaconul *Ioan Cioara*.

Conducându-se în biserică, după luarea vremii și îmbrăcarea Lui, săvârșește sfințirea apei în fața Bisericești, iar intrând în Biserică, așează sfintele moaște și icoanele sfintilor evangheliști în prestol, pe care îl îmbracă și îndeplinește sfințirea Bisericești cu încunjurarea ei în procesiune, stropindu-o cu apă sfințită și ungându-o cu unt de lemn sfințit în semnul crucii, după prescrierile Bisericești.

Începe acum celebrarea s-tei Liturghii, cu pontificarea Preasfințitului, la care biserică este atât de ticsită de popor din loc și jur, încât o mulțime ascultă afară. Se observă un frumos număr din inteligență, în frunte cu autoritățile, între cari dl *Vasilie Boneu*, prefectul jud. cu primpretorele din Radna dl *S. Cornea*, apoi dl *Silviu Moldovan* notar public în Arad, dl *Dr. Coțoi* medic în Săvârșin cu doamna, învățătorul *Ioan Suci* și alții.

Asistența este impresionată de ceremonialul festiv, îndeosebi de vocea puternică și vibratoare de bariton a Preasfințitului Sale. Predica Sa este de o concepțiune înaltă, pe înțelesul tuturor. Pornind dela caracterizarea prin exemplu a Împărăției lui Hristos, căruia credincioșii i-au zidit locaș, arată, că prin aceasta și-au ajuns sălășluirea lui Dumnezeu între ei. Apoi continuă: „Aceasta este o minune, ce s'a săvârșit sub înțeleapta ocârmuire a preotului vostru, carele cu ajutorul vostru și al mai marilor comunei au lucrat pentru ca să ajungă la acest rezultat“ Trece apoi la răspunderea dirigătoriei preoțești, iar de aici la arătarea însemnățiilor și a foloaselor Bisericești pentru formarea sufletului, și la greutatea îndreptării omului, deci să o cerceteze. A venit să le aducă laudă pentru-că au dat obolul Dlui și s'au făcut pildă pentru alții. Li exprimă bucuria sa mare pentru fapta lor și le cere sprijinul, mai ales al părinților, în ajutorul Bisericești.

Răspunsurile la ectenii se dau de către vrednicul cor țărănesc din loc, condus de către părintele *D. Maci*. Irmosul și priceasna le cântă cu rar sentiment, ce mișcă inimile, țărancă *Maria Faur*, trecută dela bapțiști.

Bucuriei zilei li s'a dat apoi expresiune prin

luarea împreună a mesei în curtea școlii, unde în frunte cu Arhiepiscopul, erau prezente autoritățile și o mulțime de înși, susținând animația, corul local condus de părintele.

La 3 ore d. m. Preasfințitul între freneticele aclamații ale inteligenței și poporului pleacă cu suita spre șerul din apropiere, dela care este trecut cu compă peste apele umflate ale Mureșului la șarmul comunei Lalașinț. Nefiind așteptată așa curând vizita P. S. Sale acolo, până la sosirea celor avizați se întreține Arhiepiscopul cu cei doi compași, cu bravii credincioși *Gh. Baltean* și *V. Capruțan*. Dar iată, că sosesc bunii lalașințeni cu o flamură în frunte spre întâmpinare; un banderiu de călăreți de cei bănațeni cari păreau ca niște șoimi pe niște roibi, ce suflă foc și vin ca fulgerul, urmat de căruțe cu autoritățile comunei și cu țărănime. P. S. Sa este bineventat de dl *Petru Banda* secretarul comunei, și urcat în trăsură cu Preaonoratul *Fabriciu Manuila*, protoereul tractului Lipova, este condus în comună și primit cu toată cinstea, cu aclamări, trascuri și cu arc de salutare ridicat în poarta curții sf-tei Bisericești, unde este bineventat în fruntea unui sobor preoțesc în ornate, de către administratorul parohial *E. Istvânescu*. Ceialți preoți din jur, cari au ținut să dea onorul Arhiepiscopului lor, erau: *Sebastian Baianț* administrator, *Vasile Dehelean*, din Ususău, *Doboș*, din Belotinț, *Petru Hereț*, din Chelmac și *Ignatie Dihor* din Zabalț. După conducerea Sa în sf. Biserică — o zidire măreață și spațioasă, — după rostirea rugăciunii de deslegare și după primirea raportului administratorului *E. Istvânescu*, — din care reiese, că comuna numără 1116 membri ortodoksi, și ca sunt câțiva sectari, iar alții porniți la viții, — ține Arhiepiscopul o substanțială și puternică cuvântare apologetică pe înțelesul tuturor, în care pe cale istorico-biserică dovedește poporului, că numai biserică noastră păstrează învățătura creștinească în întregime și fără rătăcire. Laudă alipirea credincioșilor către s. Biserică și arată prin un caz înduioșător de dramatic remușcarea, ce și-o provoacă cel căzut dela Biserică-mamă. Arată datorința și răspunderea părinților de a-și crește copiii după înviațiunea dată de Domnul prin cuvintele: „Lăsați pruncii să vină la mine“ și prin botezul nevârstnicilor (aici și datorința nașilor), lămurind și modul creșterii, ce dacă s'ar urmă, ar încetă bârfelele asupra Bisericești noastre.

E de prisos să se spună, că ascultătorii și aici au rămas nu numai cu ochii deschiși, ci și cu sufletul deschis pentru așa o ambrozie a Duhului sf. adumbritor. Pe drum mulțimea neobișnuit de mare de popor, în port de serbătoare, aclamă pe Arhiepiscopul, care ține să onoreze pe vrednicul învățător *Ștefan Mihailovici*, cu vizita Sa. Este urmat de toți preoții și ceialți conducători.

Aici a avut Arhiepiscopul prilejul să dea dovada, că își iubește nu numai turma Sa (precum o spunea Lalesințenilor: „așa să vă iubiți între olaltă și pe

preoții voștri, precum eu vă iubesc pe voi"), ci și, cu atât mai vârtos, pe păstorii și păstoreii ei, interesându-se întocmai așa de starea lor, precum și de a Bisericii lor și nu numai interesându-se de ea, ci și luând sarcina de a interveni pentru ei.

De aici Preasfințitul Părinte *Grigorie*, este trecut înapoi de voinicii călăreți și autorități până la compă. De pe celalalt term începe acum calea de reîntoarcere cu automobilul până la Radna, unde este așteptat la cină la Preanonatul protolereu *Procopiu Givulescu*. Corul tinerilor din Radna prinzând veste de prezența Arhiepiscopului, îi dă serenadă. După cină se reîntoarce la reședința Sa în Arad, mulțumind lui Dumnezeu că L-a învrednicit în scurtul interval de 10 luni să îndeplinească și a 16-a sfințire de Biserică și a 63-a vizitație canonică.

Celea multe înainte! Intru mulți ani Stăpâne!

(—)

Adunarea eparhială.

Ședința III.

S'a ținut în 3 Mai 1926 la orele 4 d. m. Președinte: P. S. Sa părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa. Notar: Simlon Stana.

Nr. 24. Comisia organizatoare prin raportul Dr. Dumitru Chiroiu, cetește raportul general al consiliului eparhial plenar pe anul 1925. La propunerea comisiei,

Adunarea eparhială, în genere ia la cunoștință acest raport, și dispune tipărirea lui ca adnex la procesul verbal.

Nr. 25. Referitor la punctul 1 din raportul general, unde se face amintire despre: alegerea, confirmarea, sfințirea și instalarea P. S. Sale părintelui Episcop eparhial, comisia propune și adunarea eparhială ia cu bucurie act despre alegerea, confirmarea sfințirea și instalarea P. S. Sale Domnului Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, urându-i ani mulți și depline puteri sufletești și trupești, pentru realizarea programului de apostolat, cu care a venit între noi.

Nr. 26. În legătură cu punctul 3 din amintitul raport, prin care se face cunoscută trecerea din viața pământească, a lui Petru Ionașiu fostul consilier eparhial și deputat al adunării noastre eparhiale, comisia propune, iar adunarea eparhială își exprimă condolențele prin ridicare.

Nr. 27. La punctul 8 din raport, unde s'arată că în lipsa de acoperire bugetară, postul al II-lea de referent la senatul episcopesc n'a putut fi îndeplinit nici până azi, comisia propune, iar adunarea eparhială decide:

Și până la rezolvirea chestiunii aplicării unui al II-lea asesor-referent în senatul episcopesc, în cadrul noului statut de organizare bisericească, Sinodul învitată consistorul ca să angajeze măcar și temporal o

persoană, care să ajute rezolvirea agendelor senatului episcopesc.

Nr. 28. Urmează raportul special Nr. 1249/1926 al Consiliului eparhial despre „Noua lege de organizare a bisericii“. Comisia propune, iar

adunarea eparhială în general ia la cunoștință.

Nr. 29. La desbaterea specială a raportului Nr. 1249/926 comisia propune și

1. adunarea eparhială ia act cu bucurie despre existența legii și statutului de unificare bisericească, care a trăit de mult în așteptările noastre sufletești.

I. P. S. Sa Mitropolitul și P. Veneratul consistor Metropolitan, sunt rugați respectuos a lua inițiativele necesare, la organele de conducere, centrala bisericii, cu scopul de a ne putea comunica din bună vreme măsurile necesare, pentru punerea în aplicare a statutului de unificare; 2. adunarea eparhială în deplin acord cu actul Mitropolită No. 26 din 1926, va pune la ordinea de zi în sesiunea curentă, alegerea membrilor consistorului spiritual eparhial, 3 preoți membri ordinari și 2 suplinitori. Iar în cel metropolitan 1 membru ordinar și 1 suplinitor.

Nr. 30. Se citește raportul consiliului eparhial Nr. 1523/1926 despre noua arondare a tractelor protopopești. Comisia propune,

iar adunarea eparhială aprobă înființarea protopopiatelor noi: Gurahonț, Birchiș și Balinț cu arondarea proiectată.

Nr. 31. La desbatere specială cu privire la arondarea protopopiatelor în urma propunerii deputatului Dr. Ioan Jucu și a deputatului Dr. Ștefan Cioroian,

adunarea eparhială decide ca comuna Răchita să fie atașată noului protopopiat Balinț, iar comuna Secusigiu să rămână și pe mai departe la protopopiatul B. Comloș.

Nr. 32. Se prezintă raportul Consiliului eparhial Nr. 1888/1926 despre modificarea statutelor fondului de pensii al funcționarilor consistoriali.

În general adunarea eparhială aprobă aceste statute,

iar în special comisia propune următoarele modificări și complectări, pe cari

adunarea eparhială le primește în întregime. La articolul 18 aliniat 3 să se omită cuvântul „neîntrerupt“, iar la articolul 21 aliniat 3 să se adaugă și cuvintele „fără deosebire de sex“.

La articolul 24 să se omită cuvintele „atât“ și „cât“ și pentru văduva și orfanii săi“.

La articolul 27 în loc de „neîntrerupt“ să se scrie „recunoscuți de consiliul eparhial la fondul de pensii“.

La articolul 20, în loc de 75% să se pună 80%.

Articolul 19 să se stilizeze așa: „Pensiunea stabilită conform articolelor precedenți, se va întregi din an în an în cadrele posibilității bugetare a fondului cu sporurile“.

La articolul 8 se vor omite cuvintele „și bani de cortel“.

Nr. 33. Urmează raportul consiliului eparhial Nr. 1852/926 despre modificarea statutelor fondului preoțesc.

La propunerea comisiei, adunarea eparhială în general aprobă aceste statute. În special comisia face următoarele modificări și complectări, pe cari

adunarea eparhială le votează ca primite:

La art. 20 a se suprima cuvântul „neîntrerupt“.

La art. 24 aliniat 2 în locul cuvântului „orfanilor“ se va zice: „orfanilor fără deosebire de sex“.

La finea aliniatului 2, dela § 20 se adaugă „la preoți 120%, iar la protopopi de 125%“.

La art. 29 se suprimă cuvintele „atât“ și „cât“ și pentru văduva și orfanii săi“.

Nr. 34. Raportul prezintă Regulamentul pentru afacerile interne ale Tipografiei și librăriei diecezane precum și statutele fondului de pensii de la aceste instituții, prezentate cu reportul Nr. 2222/925 al Consiliului eparhial.

adunarea eparhială primește în general și special regulamentul afacerilor interne ale Tipografiei și librăriei diecezane precum și statutele fondului de pensii ale acestor instituții.

Nr. 35. Se prezintă raportul Nr. 74/1926 al Consiliului eparhial cu „Regulamentul pentru administrarea fondului de burse a Episcopului Ioan I. Papp“, la propunerea comisiei,

adunarea eparhială votează în întregime acest regulament.

Nr. 36. Urmează raportul Nr. 4544/1926 al Consiliului eparhial cu „Regulamentul de administrare a fondului de burse sf. mănăstiri H.-Bodrog“ pe care adunarea eparhială la propunerea comisiei îl aprobă.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se ședința proxima pe ziua de mâine, în 4 Mai a. c. la orele 9 a. m., când își va prezenta raportul comisia școlară, ședința se ridică la orele 7 d. m.

Acest protocol s'a citit și autentificat în ședința IV-a din 4 Mai a. c.

Dr. Grigorie Gh Comșa. **Simion Stana**
președinte. notar.

Păstoria bună și roadele ei. *)

Iubită tinerime!

Boala contagioasă, care roade temelia de credință și morală a societății mari, numită Biserica creștină, este așa numitul duh al vremii. Duhul vremii este produsul cugetării libere — a franamazoneriei — practică azi în toate centrele, orașele mari din statele civilizate prin anumite societăți. Membrii acestor societăți, liber-cugetătorii, în lipsa aprofundării activității mesianice a Mântuitorului Hristos, organizați cu fonduri primite dela dușmanii creștinismului de legea mozaică, doresc a pune noul temelii societății omenești, înființând „cultul omului“ distrugând

*) Conferință ținută teologilor decurs III, ca îndemn pentru bună păstorie.

cultul divin de azi. Trăimea cea de o flintă în acest cult este: „Forța, materia și efectul afirmării, lumina“. (Vezi broșura: „Crist, mesia evreesc“ cartea I. de I. M. Nor.)

Un anumit procent al generației actuale cu pretiosă cultură, — dar needucată în sens creștinesc, — alimentată de acestea idei, să înstrăinează tot mai mult de biserică, de Dumnezeu, profesând și lășând cultul omului în persoanele cu cari vin în contact. Formându-se pe orizontul creștinismului de azi un nor greu, o barcadă, care împiedecă apropierea omului de creatorul său, de Dumnezeu, dând naștere la început indiferentismului religios, iar mai târziu; ateismului. — Acestea idei au dat naștere în Franța luptei dintre Biserică și Stat, la începutul veacului nostru. Lupte cari au sfârșit cu separarea Bisericii de Stat. E drept, că Biserica a suferit mult, dar nu s'a nimic, grație originii ei divine, culturii și organizației clerului francez.

Liber-cugetarea, francmazoneria, a început a prinde rădăcini și la noi, la Români, la persoane sus puse cum e și cazul mai recent, dat publicității. Iată ce scrie „Unirea“ din Blaj în Nr. 12 din 20/III. 926. Un profesor de anatomie dela Facultatea de medicină din Cluj; Papilian, într'o prelegere spune:

„Domnilor și Domnișoarelor lăsați acasă toate nimicurile cari v'au alintat copilăria, biblia și credințele naive. Trebuie să vă obicinuiți cu gândul, că nu este Dumnezeu, nici suflet... și dacă în adevăr este ceva miraculos și nemuritor în om, aceea e materia... Religia e bună pentru copii, ca sistem pedagogic“.

Această mentalitate propagată într'un stat creștinesc ortodox, dela catedra universitară mi-a dat stimul la lucrarea mea, cu scopul, de a vă arăta calea de urmat în activitatea de viitori preoți, luminați ai satelor.

Iubită tinerime!

Conform mandatului Mântuitorului Hristos dat celor 12 Apostoli: „mergând învățați toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și Fiului și sf. Duh, învățându-i să păzească toate câte am poruncit vouă“ Mt. ev. XXVIII. 19.20, slugitorii Domnului, preoțimea și-a primit misiunea de evanghelizare.

Din momentul, când tinărul cu vocațiune pentru această misiune pășește pragul seminarului, a sf. teologilor, se înrolează de bună voie în oastea lui Hristos, recte, să face conducătorul acelei oștiri. În acest institut sf. i se deschide orizontul cunoștinței de Dumnezeu, izvorul fericirii vremelnice și vecinice la care trebuie să tindă, din care trebuie să se adape întâiu el însuși, apoi turma ce i se va încredința.

Diferitele catedre, a căror ascultător este, îi indică căile, pârghia de urmat în activitatea sa de mântuire.

Aplicarea cu succes a cunoștințelor primite în sf. Teologie în raport cu trebuințele spirituale și vremelnice ale credincioșilor; reclamă o asiduă și permanentă veghere și muncă din momentul când tină-

rul a primit darul preoției. Da, i se cere o veghiere în sensul de a fi în plina cunoștință a dorințelor obștești și particulare a fiilor sufletești. Aceasta pentru ca, să știe aplică balzamu vindecător fiecăruia, făcând diagnoza boalei, după procedura medicului conștientos. Adecă să fie psihologul turmei încredințate. Numai puțin să cere o muncă intelectuală permanentă, în conformitate cu duhul evangheliei lui Hristos.

A ceti opuri bune din domeniul cultural a-l minți și inimii, ca astfel înbogățiți și primenit de cunoștințe noi, să fie în posibilitate de a-le predă și celor „săraci cu duhul”. În acest scop va înființa biblioteca parohială. La înființarea și augmentarea bibliotecilor parohiale existente ar fi de dorit, ca preoțimea — pentru orientare să aibă la îndemână o „listă” a tuturor opurilor necesare pentru înbogățirea cunoștințelor preotului și intensificarea vieții religioase — morale a păstoriților săi. Această listă compusă în scopul amintit și augmentată an de an cu concursul on. corp profesoral, teologic; Ven. Consiliu Eparhial ar recomanda-o preoțimei. Tot în cursul activității, păstorul ținând seamă de dictonul „verba volant, exempla trahunt” în tot locul să va prezintă ca exemplu bun de urmat, om fără prihană, ferindu-se a fi obiect de scandal ori sminteală credincioșilor săi. Cu un cuvânt preotul să va ridică la culmea relativă a moralității omenești. Zic relativă, neavând pretenția de a se numi sfânt ori om desăvârșit.

Ca slugitor a lui Dumnezeu, va vesti în locul prim cuvântul Lui, învățăturile Dumnezești, cari conduc credincioșii la cunoștința de Dumnezeu, condiție fără care nu te poți numi nici creștin bun. Fără a cunoaște suprema ființă, pe Dumnezeu, e cu neputință a trăi în uniune cu El, la aceasta uniune va conduce și turma sa.

La ajungerea acestui scop va începe da capovă face tot posibilul pentru a educa vlăstarele turmei prin catehizarea lor în școala primară și în cea de adulți, după un anumit plan analitic compus pentru fiecare clasă încă la începutul anului școlar. Va participa regulat la orele de educație religioasă, făcându-și datoria de a le vesti cuvântul Dzeesc cu vreme și fără vreme, bine știind, că aici așează piatra unghiulară, pe care se va răzima edificiul măreț al religiozității și moralității credincioșilor săi. Eșind elevul din acestea școli — după o întrerupere, cei mai mulți din genul bărbătesc, chiar de n'ar continua alte școli secundare ori medii — va intra în stagiul militar. Aici se vor întâlni cu un alt părinte sufletesc, cu confesorul militar, care va continua să samene sămânța evangheliei lui Hristos — Domnul nostru — în inimile tinere și rodnice de viață sufletească. După 2-3 ani de viață militară și de ostaș alui Hristos, eliberându-se păstoritul, se face independent, punând bază prin căznicia încheiată în fața Altarului vieții familiare morale și legiuite. Dând exemplu bun pen-

tru miile de familii ort. rom. cari mai petrec viața casnică în nelegiuire.

Turma astfel educată nu va rămânea indiferentă la sunetul de chemare al clopotelor, vestitoare de acte sfinte săvârșite în și afară de lăcașul D-lui. Pentru ea acestea acte vor fi momente de lăpădare a grijilor lumești și de înălțare către Părintele luminilor, dătătorul de viață. Vor fi momente de vorbire cu Părintele ceresc, de uniune cu Dzeu, prin rugăciunile ce le săvârșește acolo.

Sunt în sfârșit aceste acte momente de abnegațiune, de credință, speranță și de iubire față de bunul nostru Părinte, de noi înșine și de aproapele. Adecă îndemnuri de viețuire mai desăvârșită, de mântuire. Pentru dezvoltarea sentimentului religios, va improviza și un cor bisericesc. Fiind păstoritul apropiat de D-zeu, va fi revărsat de bunătățile, darurile Duhului sf. cari îl fac pe creștin mulțumit, domnind în casa lui pacea, binecuvântarea și fericirea. Iar dacă, totuși se vor naște în familia lui năcazuri de ori-ce natură; cu depălină încredere va alergă la părintele sufletesc, pentru a-i mijloci ajutorul dorit. În cazuri asemănătoare, păstorul va suferi cu cel ce suferă, exprimându-și părerea de rău, făcându-se mijlocitor între păstorit și bine făcătorul lui, prin savârșire și împărtășirea tainelor prin cari se revărsă darurile diferite, făcătoare de minuni. — La vederea acestora; păstor și turmă deopotrivă vor esclama; „mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile tale!! — Va cunoaște și credinciosul înțelesul cuvintelor (Ap. Pavel. I. Cor. III. 16) „că sunteți templul lui Dzeu, și cu Duhul lui Dzeu locuște în voi”. Cu un cuvânt păstoritul va trăi permanent în uniune cu Domnul pentru folosul și mântuirea sufletului său, căci zice Ev. Ioan XV 5. 7. „Cel-ce rămâne în mine și eu întru el, acela aduce multă roadă și or-ce va cere i-să va dă”. Pentru a menține acest foc sacru, luminător al cărărilor vieții turmei cuvântătoare, e nevoie de o alimentare continuă cu mana cerească distribuită și în afară de biserică. Deci preotul la toate ocaziunile va face să răsune amvonul pentru înviorarea sufletelor încredințate, conștii fiindcă; la ziua judecării, va trebui să dea seamă de faptele păstoriților săi.

Însă păstorul de suflete nu este numai slugitor al altarului, ci și factor cultural național. În consecință, va căuta mijloacele eficace spre cultivarea și prosperarea sentimentului național al turmei sale, ca să devină toți credincioșii săi membri folositori statului, îndemnându-i la reverință față de autorități, fie bisericești fie de stat. Este adevărat că acestea cunoștințe li se predă și în școală, dar eșind din cadrele ei; multe din ele vor trece în domeniul uitării. Deci preotul și în această direcție va căuta contactul păstoriților. Acest contact îl ia înființând case culturale, cari organizate statutar și bine conduse, cu tact și înțelepciune, vor deveni adevărate focare de cultură generală pentru popor. La organizarea acestor centre de cultură

preotul va suscepe între funcționarii societății pe toți intelectualii din comună, fără deosebire de clasă, dându-i fiecăruia locul și activitate potrivită. Iar în consiliul societății va alege și țărani mai luminați. În felul arătat, împreună muncind cler și popor activitatea lor va fi mai ducătoare la scop.

În cadrele acestei societăți, întrunită în orele după masă, în duminici și sărbători preotul va înființa o societate de ocrotire a săracilor și nenorociților din comună. Apoi o societate de abținere, luptând contra ravagiilor provenite din alcoolism. Iar în timpul mai mult liber pentru țărani, în serile de iarnă, cu persoane experte angajate, se vor instrui în unele ramuri de industrie casnică, b. o. împletitul corfelor din năle și paie, precum și a altor obiecte din casă. Să pot instrui în ramul apiculturii. Femeile în arta de cusut și țesut cu motive românești, cari sunt atât de căutate, încât aduc mai mult venit, decât munca plugarului sărac. Se va ținea prelegeri în acestea case culturale, se va distribui cărți de conținut religios-moral și de folos practic în cultura economică. Iată cum i-să deschide preotului teren vast de muncă, ducând pășorișii la liman, la pășune bună.

Folosind broșurile apărute cu bine cuvântarea P. S. Sale Dnui Episcop eparhial, Dr. Grigorie Comșa în „Biblioteca creștinului ortodox”, pe cari explicându-le și tinerilor din școala de adulți îi va folosi la contrabalansarea propagandei sectară punând bază apostolatului mirean.

Astfel muncind în locul urei, cârtirei; păstorul să va bucura de stima, recunoștința și ce-i mai esențial, de încrederea pășorișilor, plinindu-se cuv. ap. Pavel: „Preoții cari rânduesc bine, să fie învredniciți de îndoită cinste, mai ales cei cari să ostănesc în cuvânt și în învățătură”.

Având aceasta încredere de mare preț, după o activitate de poate zeci de ani, orce vei cere, și se va da, ori ce vei zice, să va face. Va fi „o turmă și un păstor, o credință un botez” alungând din sinul bisericii și curățind corpul ei de orce parasit al sectarismului bântuitor din zilele noastre.

După acestea preotul liniștit va putea zice cu Ap. „luptă bună am luptat credința am păzit” ori va grăi „tuturor de toate m'am făcut, ca pe toți să-i mântuesc.”

La muncă deci iubită tinerime, scris fiind, că păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi. „Ev. Ioan X. 11.

Arad, la 15 Maiu 1926.

Aurel Pârnu, duhovnic sem.

INFORMAȚIUNI.

Personale. În 20 Iunie l. c. P. S. Sa Episcopul nostru *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, va pleca la București, unde va participa la ședințele Sf. Sinod, apoi la deschiderea Corpurilor legiuitoare. Dela București P. S. Sa va veni la Oradea-Mare, unde va lua parte activă la Sfințirea întru Arhiepiscopul a I. P. C. Arhimandrit *Dr. Andrei Magier*, vicar episcopesc. La Arad va sosi părintele Episcop în seara zilei de 29 Iunie, iar la 1 Iulie va pleca pentru o lună la Băile Erculane.

Premiile Academiei Române. Poetul *Al. T. Stamatia* — profesor la liceul Moise Nicoară — a fost premiat de Academia Română, prin raportul dl profesor universitar C. Rădulescu-Motru, pentru volumul: „*Poezii*”, editat de „Casa Școalelor” în 1925.

E al patrulea premiu pe care îl cucerește în decurs de 5 ani: în 1922 a fost premiat de Societatea Scriitorilor Români pentru volumul: „*Parabole*”, iar în 1923 și 1924 a fost premiat de Ministerul Artelor și de Academia Română pentru volumul de poeme religioase: „*Pe drumul Damascului*”.

Pentru fondul de propagandă. Vestim cu bucurie, că cucernicul părinte: Nicola Chicin, din Nădlac, pe lângă suma dăruită anul trecut de Lei: 3000, cu datul de azi a mai contribuit la acest fond, vărsând suma de Lei: 5000.

Servească acest gest, exemplul de urmat și pentru alți fii ai bisericii noastre.

Posta Redacției. P. C. P. Nic. Fizeșian pr-pop militar în Sănnicolaul mare. Rog a ne încunoștință: unde a apărut textul după care ați făcut traducerea? Știind aceasta, articolul se va publica.

Familie distinsă primește doi băeți de școală cu întreagă proviziune dela 1 Septembrie a. c. Adresa la Administrația foil.

—□— 3—3

CONCURSE.

Nr. 119/926 Ep.

Pentru complectarea postului de director al Oficiului statistic mitropolitan se publică concurs, având reflectanții la acest post să-și înainteze cererile lor Consistorului mitropolitan ort. rom. în Sibiu până la 31 VII. a. c.

La cererile concursuale se vor anexa: Certificat de botez, atestatele cvalificative de serviciu.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt: Salar de bază Lei 2200 lunar plus indemnizație de chirie și sporurile legale statorite pentru funcționarii publici.

Sibiu, la 8. VI. 1926.

Consistorul mitropolitan ort. rom.

—□— 1—2

În conformitate cu rezoluția Ven. Consistor Nr. 1445/1926 se publică concurs cu termen de 60 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei a doua din *Toracul-mic* (jud. Torontal; Reg. S. H. S).

Parohia este de clasa primă.

Venitele parohiei sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 30 jugh. cad., pământ arător.
2. 75 dinari, până la regularea definitivă a birului.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotațiunii dela Stat, pentru care parohia nu ia răspundere.

Casă parohială nu este. Preotul ales va suporta toate dările publice după beneficiul său din parohie și va fi obligat să catehizeze la școlile primare din comună, unde va fi designat de către autoritățile în drept.

Dela recurenții se cere cvalificațiune pentru parohii de cl. I.

Recursele ajustate legelamentar se vor adresa către comitetul parohial din Toracul-mic și se vor înainta Oficiului parohial din Sarcia (Sarca; jud. Torontal; Reg. S. H. S.), iar reflectanții pe lângă observarea strictă a §-lui 33 din „Regulamentul pentru parohii” se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în Sf. Biserică din Toracul-mic, ca să-și arate dexteritatea în cele rituale și oratorie. Cocurenții din alte dieceze vor produce act de legitimare dela Prea Sf. Sa Dl. Episcop diecezan, că pot recurge.

Comitetul parohial ort. rom. din Toracul-mic.

În înțelegere cu: *Gherasim Andru*
adm. tractual.

—□—

1—3

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial Nr. 268/926 pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din *Timisoara-Fabric*, devenită vacantă în urma mutării sediului protopopesc de aici în parohia din Timisoara-Cetate. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială în extensiune de 32 jugh. cad. pământ arabil, într'un complex.

2. Stolele legale.

3. Birul parohial în numerar: 3000 Lei anual din cassa bisericii.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Reflectanții pot să fie: cand. de preoți, dar în funcție bisericească, toți cu calificatiune de cl. I.

Noul ales va fi obligat a predica în toate Duminecele și sărbătorile, când îi va fi rândul la serviciu în sf. biserică. Va avea să catehizeze la școlile primare și de ucenici din Cetate și Fabric și va face serviciul (înormantări) la spitalele din Timisoara acolo, unde va fi designat de protopopul tractual.

Impozitele după beneficiul din parohie cad în sarcina celui ales.

Cei doritori a competi la acest post se vor prezenta în cutare Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din Timisoara-Fabric, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii; iar recursurile însoțite de anezele necesare, adresate comitetului parohial din Timisoara-Fabric, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. rom. din Timisoara.

Cei din altă dieceză vor cere mai întâiu Binecuvântarea P. S. Sale D-lui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Timisoara-Fabric, din ședința comitetului parohial ținută la 4. Decembre 1925.

Constatin Țaran m. p.
preș. com. par.

Gheorghe Caba m. p.
notar.

În conțelegere cu: *Dr. P. Tiucra* m. p.
protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei nou înființate de cl. I. din comuna *Recaș*, protopopiatul Timisoara, în baza ord. Consistorial Nr. 2170/926 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele sunt:

1. Una sesiune parohială în extensiune de 32 jugh. cad. pământ arabil, într'un complex.

2. Stolele legale.

3. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

4. Ca locuință pentru preot va servi edificiul erarhial din loc ce ni s'a pus în vedere de către Ministerul domeniilor prin rezoluțiunea Nr. 36204/1925.

Preotul ales va solvi toate dările publice după întreg beneficiul din parohie și va catehiza la școala primară din loc fără altă renumerație din partea parohiei.

Recursele însoțite de documentele necesare conform Regulamentului pentru parohii și adresate Comitetului parohial din *Recaș*, se vor înainta în termenul concursual oficiului protopop. din Timisoara, iar cocurenții se vor prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din *Recaș* spre a se face cunoscuți poporului.

Recurenții din altă dieceză vor avea să producă act de legitimare dela P. S. Sa D-l Episcop al Aradului, că pot recurge.

Recaș din ședința comitetului parohial ținută la 14 Maiu 1926.

Dr. Sever Bugariu m. p.
președinte.

Iuliu Tioldan m. p.
administ. paroh.

În înțelegere cu: *Dr. P. Tiucra* m. p.
protopop.

—□—

1—3

Pentru deplinirea parohiei a II-a; nou înființată din comuna *Caragheorghevici (Bocsâg)* protopresbiteratul Ineu, conform hotărârei Ven. Cons. diec. No. 2104/926, se publică concurs repețit cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt

1. Uzufructul sesiunii parohiale constatătoare din 32 jug. pământ arător, din teritoriul primit prin reforma agrară.

2. Uzufructul intravilanului parohiale de sub No. 76 în extensiune 600 st. □.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.

5. Casă parohială nefiind, alesul se va îngriji de locuință.

Alesul are să predice când va fi de serviciu; să supoarte toate dările după venitul parohiei; și să catehizeze cl I—III dela școalele primare din loc.

Parohia e de cl. I (*primară*), cocurenții vor dovedi deci calificatiunea prescrisă în conclnsul Ven. sinod eparhial, de sub No. 84. II. 1.

Reflectanții i-și vor înainta recursurile ajustate cu documentele recerute, precum și cu certifiat despre eventualul serviciu prestat, adresate Comitetului parohial ort. rom. din *Caragheorghevici (Bocsâg)* la P. On. oficiu protopopesc ort. rom. din Ineu, și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual, se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în Sf. biserică din *Caragheorghevici (Bocsâg)*, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă dieceză au să posedă permisiunea P. S. Sale dlui Episcop diecezan, de-a putea recurge: ceiace vor dovedi protopresbiterului tractual, spre a li-se da vole de-a se prezenta în parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. ppresbiter

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.